

Ex Libris

Δρ Θεόδωρος Α. Καλλιάνος

• [LinkedIn](#)

Οικονομολόγος ΕΚΠΑ, Διδάκτωρ Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών Παν/μίου του Αμβούργου, Επ/της Καθηγητής Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης Παν/μίου Βόννης, π.Στέλεχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Επιμέλεια συνέντευξης: Χρήστος Μπεζιρτζόγλου

Photo by Sharon McCutcheon on Unsplash

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Το βιβλίο αποτελεί μια πολύγλωσση βιωματική θεώρηση και καταγραφή εμπειριών που επηρέασαν την σκέψη του συγγραφέα με στόχο να μεταλαμπαδευθεί η ευρωπαϊκή γνώση στην επόμενη γενιά. Η συνειδητοποίηση από όλους τους πολίτες της πραγματικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των δυνατοτήτων και ευκαιριών της οικονομίας της, η κυριαρχία του δικαίου και των ευρωπαϊκών δικαιωμάτων. Ένας στόχος δύσκολος αλλά όχι ακατόρθωτος, που χρειάζεται όμως γνώση και συνεχή επαγρύπνηση για να μη χαθεί στο σκοτάδι της προπαγανδιζόμενης άγνοιας και άρνησης. Διαβάζοντας το βιβλίο μπορούμε να χαρακτηρίσουμε τον κ. Καλλιάνο όχι μόνο ως έναν ένθερμο Έλληνα αλλά την ίδια στιγμή και ως έναν ψυχρό τεχνοκράτη. Έναν παγκόσμιο Ευρωπαίο που προτάσσει την επικοινωνία ως τον καλύτερο τρόπο για να λύσουμε τα προβλήματα. Το βιβλίο διακρίνεται από το μεγάλο εύρος της θεματολογίας του (ιδιαίτερη μνεία θα κάνω στο προφητικό άρθρο του Αυγούστου 1993 που πραγματεύεται το μεταναστευτικό) και συνιστά ένα πολύτιμο εργαλείο για όλους εκείνους οι οποίοι διαχειρίζονται διαρκώς εξελισσόμενα συνεχή ζητήματα εντός εθνικού, ευρωπαϊκού και παγκόσμιου περιβάλλοντος.

1 Τι σας ώθησε να γράψετε αυτό το βιβλίο; Τι πυροδότησε τη σύλληψη και συγγραφή του;

Κατ' αρχάς θέλω να σας συγχαρώ για το περιοδικό σας και τις πρωτοβουλίες σας.

Ειλικρινά δεν μπορώ να αναφέρω επ' ακριβώς τα ιδιαίτερα κίνητρα για την συγγραφή του «Χωρίς

πυξίδα;».

Αυτό που μπορώ όμως να πω με σιγουριά είναι ότι υπήρξαν κατ' αρχάς αρκετοί φίλοι, συνάδελφοι, φοιτητές μου καθώς και διάφοροι — γνωστοί και άγνωστοι — συνομιλητές μου για τα ευρωπαϊκά, που με παρότρυναν να καταγράψω εμπειρίες σε σχέση με τις δημόσιες δραστηριότητές μου στην

Ελλάδα, στην Γερμανία, στην Γαλλία, στην Αγγλία, στο Βέλγιο, μ' άλλα λόγια στην Ευρώπη.

Η διαπίστωση, επίσης, ότι τα τελευταία χρόνια η Ευρώπη και τα οράματά της απομακρύνονταν από τους πολίτες της, δεν ήταν και είναι μόνο δική μου διαπίστωση. Υπήρξαν άνθρωποι που είδαν, μεταξύ άλλων, την λαϊκή βούληση του Ηνωμένου Βασιλείου, για την αποχώρηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση ως απόδειξη αποσύνθεσης και αμφισβήτησης της πορείας προς την Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση. Ενός ταξιδιού που άρχισε μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο χαρίζοντας ήδη μια ειρηνική συμβίωση και αλληλεγγύη για πάνω από 70 χρόνια τώρα σε εκατομμύρια κατοίκους σε 28 κράτη και όχι μόνο σε αυτά. Το αποτέλεσμα αυτών των σκέψεων-κινήτρων είναι το ανά χείρας βιβλίο μου και μάλιστα σε 4 γλώσσες, μιας και η διαδρομή μου περνά και επηρεάζεται αυτονόητα από την πολυγλωσσία, άρα και την πολυπολιτισμικότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2 Το βιβλίο σας πραγματεύεται ένα αρκετά φλέγον και επίκαιρο θέμα. Τι θα μάθουμε από αυτό το βιβλίο; Τι ελπίζετε να αποκομίσει ο αναγνώστης από το βιβλίο;

Προσπάθησα πράγματι στην θεματική επιλογή να παρουσιάσω θέματα και απόψεις κοινού αλλά και διαχρονικού ενδιαφέροντος για κάθε ευρωπαίο ενεργό πολίτη ιδίως τους νέους, όπως οι περιφερειακές ανισότητες.

Ο στόχος αυτού του βιβλίου δεν είναι ούτε να διδάξει ή να περιγράψει μέθοδο «30 και πλέον βήματα» για να φτάσει κανείς στην Ευρώπη ούτε να κάνει «απολογισμό πεπραγμένων», πολύ δε περισσότερο να διεκδικήσει επιστημονικές περγαμηνές έρευνας και σύνθεσης. Είναι απλά μια βιωματική (ανά)θεώρηση και καταγραφή εμπειριών που επηρέασαν την σκέψη μου κατά τη διάρκεια της «ευρωπαϊκής» διαδρομής, που

επιθυμώ να μοιραστώ — με κριτική διάθεση — με τους αναγνώστες του βιβλίου. Είναι δηλαδή μια επιλογή άρθρων, ομιλιών, συνεντεύξεων, απόψεων, προσπαθειών, γεγονότων, προτροπών καθώς και ελπίδων, που εκφράστηκαν δημόσια σε διάφορες περιοχές και συγκυρίες. Θεωρώ ότι αυτό το «μωσαϊκό ευρωπαϊκών εμπειριών μου» βοηθά στην κατανόηση του σήμερα αλλά και τις προσδοκίες ενός διαλόγου για το μέλλον της Ευρώπης.

Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει θέματα που αφορούν κυρίως στην περιφερειακή ανάπτυξη στην Ελλάδα και τους τρόπους χρηματοδοτήσεών της καθώς και στις επιχειρήσεις στην Ευρώπη ενόψει της προετοιμασίας τους για την μεγάλη τομή της «Ενιαίας Ευρωπαϊκής Αγοράς». Χρονικά δηλαδή την περίοδο μέχρι και το 1993 — έτος κομβικό λόγω της δημιουργίας της με βάση την Συνθήκη του Μάαστριχτ. Είναι ακριβώς η περίοδος κατά την οποία η «ΕΟΚ» διπλασιάστηκε — από 6 σε 12 Κράτη-Μέλη συμπεριλαμβανομένης, βέβαια, της διευρυμένης Γερμανίας μετά την πτώση του τείχους του Βερολίνου το 1989.

Το δεύτερο μέρος καλύπτει την περίοδο λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς από το 1993 μέχρι το 2004, έτος της ιστορικής διεύρυνσης προς τις χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης. Το ΕΥΡΩ είχε πλέον εισαχθεί ως κοινό νόμισμα, τα δε θέματα παιδείας αποκτούσαν έντονο ευρωπαϊκό χαρακτήρα και ο αριθμός των Κρατών-Μελών έφθασε τα 25 και εν συνεχεία τα 28.

Το τρίτο μέρος του βιβλίου περιλαμβάνει δημόσιες παρεμβάσεις μου από το 2004 μέχρι το 2019 καθώς και ένα παράρτημα γραμμένο από δυο συνοδοιπόρους μου στα αναφερόμενα «30+... βήματα για την Ευρώπη».

Εν κατακλείδι, είμαι βέβαιος ότι ο αναγνώστης θα αντιληφθεί ότι η πραγματικότητα της Ευρώπης εξελίσσεται σε ένα τοπίο με έντονη αίσθηση ομίχλης και ασάφειας σε ένα πλαίσιο ωστόσο με χαραγμένους δρόμους, που καλούν σε συνέχιση

της πορείας, έχοντας ως πυξίδα ένα «σύνολο αξιών». Πράγματι, ο καθένας μας είναι ελεύθερος να συμφωνήσει ή να διαφωνήσει ή και ακόμη να πολεμήσει αυτό το σύστημα αξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκείνο όμως που οφείλει να συνειδητοποιήσει είναι ότι η πλειοψηφία των ευρωπαίων πολιτών — όπως αυτή εκφράζεται στα δημοκρατικά αντιπροσωπευτικά συστήματα διακυβέρνησης των 27 κρατών μελών σήμερα — συμφωνεί. Προσωπικά θεωρώ ότι μια πορεία συνοδευόμενη από αυτό το πλέγμα αξιών έχει σαφή προσανατολισμό και οδηγεί στην κατανόηση του ευρωπαϊκού οικοδομήματος περισσότερο απ' οποιαδήποτε άλλη άρνηση ή παραποίηση αυτής της πραγματικότητας.

3 «30+...Βήματα για την Ευρώπη»: Ποια θεωρείτε ότι είναι τα τρία πρώτα βήματα που πρέπει να κάνουμε; Πιστεύετε ότι οι νέοι ενστερνίζονται αυτή την άποψη;

Η προτροπή για την βήμα-βήμα προσέγγιση στην Ευρώπη θεωρείται δεδομένη προϋπόθεση για να είναι κάποιος ενεργός συμμετοχός στην χάραξη της μελλοντικής της πορείας. Ως εκ τούτου, λοιπόν, θεωρώ πρώτο βήμα να συνειδητοποιήσουμε ότι ο καθένας μας κατοικεί στην Ευρώπη. Άρα η Ευρώπη είναι το σπίτι μας και ο κοινωνικός μας περίγυρος. Δεύτερον, ότι ως ενεργοί πολίτες πρέπει να μάθουμε την θεσμική λειτουργία της Ευρώπης και πώς εκπροσωπείται ο καθένας μας σε αυτή και τρίτον να προσεγγίσουμε και να κατανοήσουμε το αξιακό της σύστημα, δηλαδή την αλληλεγγύη, τον σεβασμό, την δικαιοσύνη, την συνεργασία κτλ και να μάθουμε να υπερασπιζόμαστε το αγαθό της ειρήνης που με τόσο κόπο έγινε πραγματικότητα στην Ευρώπη μας.

4 Μια συμβουλή που θα μπορούσατε να δώσετε σε ένα νέο που ετοιμάζεται να

ξεκινήσει τις σπουδές του ή/και σε έναν άλλο που αρχίζει την επαγγελματική σταδιοδρομία του.

Η συνειδητοποίηση από όλους τους πολίτες της πραγματικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των δυνατοτήτων και ευκαιριών της οικονομίας της, η κυριαρχία του δικαίου και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι στόχος δύσκολος αλλά όχι ακατόρθωτος. Είναι προσιτός, παρά το γεγονός ότι είναι ευμετάβλητος σε εξωτερικές απειλές και συγκυρίες. Χρειάζεται όμως γνώση και συνεχή επαγρύπνηση για να μη χαθεί στο σκοτάδι της προπαγανδισμένης άγνοιας και άρνησης. Αυτό είναι το ζητούμενό της. Στον επαγγελματικό μας προσανατολισμό πρέπει να σκύψουμε πάνω στην λειτουργία της εσωτερικής μας αγοράς, στις ευκαιρίες και τις προτεραιότητές της καθώς και στην δυναμική που υπάρχει στην ανταγωνιστική εξέλιξη των διαφόρων κλάδων της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών. Στο πλαίσιο αυτό η συνεχής βελτίωση των νέων στις δεξιότητες που τους προσφέρει η κυρίαρχη πλέον Ψηφιακή Τεχνολογία καθώς και η εκμάθηση τουλάχιστον δύο άλλων γλωσσών πέραν των Ελληνικών είναι βασική προϋπόθεση.

5 Στείλτε ένα μήνυμα για τους αναγνώστες του περιοδικού μας. Ποιο είναι το μήτο ζωής σας;

Είσαι στην Ευρώπη, ζούμε σ' αυτήν μαζί. Διαμόρφωσε, λοιπόν, το μέλλον της, είναι στα χέρια μας! Προσπαθώ στην ζωή να σκέφτομαι και να ενεργώ σε αρμονία με το δελφικό απόφθεγμα «**μηδέν άγαν**»! (που σημαίνει «τίποτα με υπερβολή»).

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Κατάγεται από τα Ίρια Ναυπλίου Αργολίδας και είναι απόφοιτος της Αναργυρείου και Κοργιαλενείου Σχολής Σπετσών, οικονομολόγος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και διδάκτωρ Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου του Αμβούργου.

Ανώτερο Στέλεχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (1981 -2014), υπεύθυνος για χρηματοδοτήσεις έργων και προγραμμάτων σε Ελλάδα και Γερμανία στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Περιφερειακής Πολιτικής, επικεφαλής του δικτύου BC-NET (Business Cooperation Network) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με μέλη σε 30 και πλέον χώρες.

Έχει διδάξει ευρωπαϊκά θέματα (διαρθρωτικές πολιτικές και εσωτερική αγορά) στα πανεπιστήμια Βόννης, St Luis Βρυξελλών, Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Δημόσιας Διοίκησης του Μάαστριχτ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Ιδρυτής και Οργανωτής του ετήσιου Συνεδρίου για τους Έλληνες Εκπαιδευτικούς (αποσπασμένους στην Ευρώπη).